

Darba lapas autore: Santa Kadiķe, Laurenču sākumskola
Darba lapa paredzēta: 8. klasei.
Darba lapas nosaukums: "Atkārtojums par savrupinājumiem"

ATKĀRTOJUMS PAR SAVRUPINĀJUMIEM (8. klase)

Šajā stundā Tu atcerēsies, kāda veida savrupinājumi papildina teikumu, kā tos atrast, kā atdalīt, kā arī pats/-i papildināsi teikumus ar iederīgiem savrupinājumiem! Lai izdodas! (*Ieklausies skolotājas skaidrojumā, ja ir jautājumi, esi pieklājīgs un pacel roku!*)

1. uzdevums. *Atkārt, kas ir savrupināts apzīmētājs un izpildi uzdevumu!*

ATCERIES!

Savrupina tikai aiz apzīmējamā vārda (lielākoties lietvārda) novietotus:

- ✓ Divus vai vairāk saskaņotus apzīmētājus. **P:** *Ieraudzīju debesis – gaišas un saulainas.*
- ✓ Vairākus apzīmētājus, ja vismaz viens no tiem ir saskaņots ar apzīmējamo (paskaidrojamo) vārdu. **P:** *Uzpūta vējs, griezīgs, ar smagu trūdu dvašu.*
- ✓ Apzīmētāja grupu, kuru veido viens apzīmētājs ar vienu vai vairākiem tam pakārtotiem palīglocekļiem. **P:** *Mājas ceļa galā mūs sagaidīja ozols, pilns ar zīlēm.*

UZDEVUMS

Liec tekstā pieturzīmes un iekrāso sarvrupinātu apzīmētāju!

1. Usmas ezera krastā aug ozoli lieli un kuplām galvām kā sirmi kungi.
2. Viņu zaru rokas platas un blīvas devušas pavēni vasarās karstās un svelmainās kā cepļa krāsns.
3. Ozoli simbolizē mūsu tēvu un dēlu stiprumu kas pazīstams no vecmāmiņas stāstiem veciem un grudriem kā tautas pasakas.
4. Tajos mēs saklausām savu vēsturi ar leģendām apvītu bet kodolā patiesu.

2. uzdevums. *Atkārt, kas ir savrupināts pielikums un izpildi uzdevumu!*

ATCERIES!

Savrupināts pielikums

- ✓ Ir lietvārds vai lietvārda nozīmē lietots vārds.
- ✓ Atrodas aiz lietvārda vai vietniekvārda, kuru paskaidro.

(Pielikums nosauc profesiju, piederību, pazīmi, titulu, tautību, radniecību.)

P: *Vāverīte, kuplastīte, lēkāja no viena zara uz otru. Tā bija Līga – 8. klases skolniece.*

UZDEVUMS

Liec tekstā pieturzīmes un iekrāso savrupinātu pielikumu!

1. Aiva zvejnieka meita auga kāpu aizvēnī.
2. Varbūt māte mundrā Līvzemes zvejnieka sieva bija kārusi šūpuli piejūras vītola zarā.
3. Tumšzaļas priedes smuidras un spēcīgas aizsargāja vītola audzi.
4. Vēji spīvie jūras bangotāji nemaz netika klāt zvejnieka meitai dārgajam mātes lolojumam.

Darba lapas autore: Santa Kadiķe, Laurenču sākumskola
Darba lapa paredzēta: 8. klasei.
Darba lapas nosaukums: "Atkārtojums par savrupinājumiem"

3. uzdevums. *Atkārti, kas ir savrupināts apstāklis un izpildi uzdevumu!*

ATCERIES!

Savrupina ar vienu vai vairākiem vārdiem izteiktus vietas, laika, retāk veida apstākļus un to grupas, ja tie atrodas aiz tāda paša nosaukuma apstākļa un to precizē. **P.** Esmu te – *lejā*. Vakar, *agri no rīta*, es devos uz skolu. Viņš nāk pamazām, *solī pa solītim*.

Nesavrupina: dažāda veida apstākļus; pulksteņa laika apzīmējumu aiz datuma. **P.** Rīgā 1992. gada 6. aprīlī. 12. aprīlī pulksten 10.10.

UZDEVUMS

Liec tekstā pieturzīmes un iekrāso savrupinātu apstākli (iekavās aiz teikuma norādi savrupinātā apstākļa veidu.)

1. Svētdien tieši Jura dienā Liesma atkal būs Priežupurvos savās dzimtajās mājās.
2. Viņa cer ka tur meža ielokā prāts un sirds atgūs savu mieru.
3. Puķu dārzā pašā mājas galā viņa iesēs kliņģerītes bet pie grāvja tieši blakus lielajam pūpolkokam saspraudīs vītola zarus.
4. Viss veiksies raiti kā senākajās dienās.

4. uzdevums. *Atkārti, kas ir divdabja teiciens un izpildi uzdevumu!*

ATCERIES!

Divdabja teiciena pamatā ir divdabis – darbības vārda forma ar darbības vārda un apstākļa vai īpašības vārda dabu: *aizgājis, izravēts, celdams, ejot*.

Divdabja teicienu veido ar izskaņām *-is, -usi, -ies, -usies, -ts, -ta, -dams, -dama, -damies, -damās, -ot, -oties* + vārds vai vārdi, kas to paskaidro.

P. *Sēdot pie atvērta loga*, Māra ieelpoja ceriņu smaržu. Atskrēja vējš, *purinādams koku zarus*. Kuģis, *vētras dzīts un jūras bangu mētāts*, neatlaidīgi tuvojās krastam.

UZDEVUMS

Liec tekstā pieturzīmes un iekrāso divdabja teicienus! Katram teikumam uzzīmē grafisko zīmējumu!

1. Malkas šķūnīti sastrādāts un līdzienās grēdās sakrauts vasarā izžuvīs pretī dvesmo pērnās ziemas vākums.
2. Saknītīm žēl ka sieva allaž nepatikā iet pēc malkas noniecinādama šādu prieku dāvājošu sīkumu.
3. Noniecinot sīko mācās noniecināt arī visu dzīvi.
4. Rokām vajag darba lai kaut ko derīgu veicot vakars būtu vēl mājīgāks.

1.	2.
3.	4.

Darba lapas autore: Santa Kadiķe, Laurenču sākumskola
Darba lapa paredzēta: 8. klasei.
Darba lapas nosaukums: "Atkārtojums par savrupinājumiem"

5. uzdevums. Izdomā un ieraksti teikumus savrupinājumus, saliec pieturzīmes!

1. Pavasara brīvlaiks _____ (savr. apzīm.) pagāja nemanot.
2. Pirmdien _____ (savr. laika apst.) es jūtos gatavs strādāt.
3. Literatūrā lasījām romānu "Alvas kļiedziens", kura autore ir Gundega Repše _____ (savr. piel.)
4. _____ (divdabja teic.) mēs gūsim labus rezultātus pārbaudes darbā.
5. Anna skrēja _____ (savr. veida apst.) lai paspētu uz pirmo stundu.
6. Te _____ (savr. vietas apst.) ir labākā vieta pasaulē.

6. uzdevums. Izdomā 3 teikumus un iesaisti tajos dotos savrupinājumus.

Vēlu vakarā, skaļi smiedamies, skaists un stalts, lecot uz vienas kājas, mājas pagalmā.

1. _____

2. _____

3. _____

PALDIES PAR DARBU!

